

Obilazak stratišta kod sela Jabuka

Pripremili: Ana Vilenica, Milan Radanović i Rena Redle

nedelja, 4. decembar, 12:00 - 15:00

Poštovani,

Pozivamo vas na javno vođenje koje će biti realizovano u Pančevu i na stratištu kod sela Jabuka 4. decembra 2011. od 12 do 15h, u okviru projekta *Poseta Starom Sajmištu - Merila i kriterijumi sećanja*. Vođenje će započeti u 12h na Starom pravoslavnom groblju u Ulici Oslobođenja u Pančevu. Za sve prijavljene posetioce prevoz će biti organizovan, a o vremenu polaska iz Beograda učesnici će biti naknadno obavješteni.

Radna grupa i pozvani/e govornici/e upoznaće učesnike/ce obilaska sa stradanjima u Pančevu i okolini tokom nacističke okupacije. Obilazak će se odvijati polazeći od mesta na kome je nacistički okupator pogubio 36 lica na Starom groblju u Pančevu, uključiće posetu Istorijskom arhivu u Pančevu u kome se nalazilo središte Gestapoa i posetu stratištu u blizini sela Jabuka na kome je pogubljeno, kako se najčešće navodi u literaturi, oko deset hiljada osoba. Veliki deo lica je doveden iz logora Topovske šupe na Autokomandi u Beogradu, gde je tokom jeseni 1941. godine bilo internirano oko pet hiljada muškaraca, Jevreja iz Banata i Beograda, kao i preko hiljadu romskih muškaraca, odakle su u manjim grupama odvođeni na streljanje, uglavnom na stratište kod sela Jabuka. U okviru obilaska će u saradnji sa arhivom biti prikazan arhivski filmski materijal o zločinu na Starom groblju. Pored stradanja tokom okupacije, govoriće se i o rasističkim tendencijama danas.

Priprema obilaska je zasnovana na zajedničkom istraživanju i analizi prošlosti čime želimo da uspostavimo praksu sećanja koja prevazilazi ritualizirano sećanje na žrtve i koja se ne

bazira na mehanizmima isključivanja i kategorizacija. Smatramo da ovakva praksa sećanja može da proizađe iz neposredovanog razgovora i kritičkog odnosa spram savremenog društva i dominantnih interpretacija istorije. Audio-vizuelna dokumentacija vođenja će biti objavljena na veb stranici www.starosajmiste.info.

<http://www.starosajmiste.info/sr/aktivnosti.php?id=23>

Molimo zainteresovane da se prijave na adresu **starosajmiste.info@gmail.com** zbog dalje koordinacije posete.

U okviru projekta Poseta Starom Sajmištu – Merila i kriterijumi sećanja od jula do decembra 2011. godine organizovali smo niz obilazaka mesta, u Beogradu i okolini, povezanih sa istorijom nacističkog logora na Sajmištu. Obilasci se realizuju kao organizovane posete sa vodičima, a bave se razumevanjem elemenata istorijskih fašističkih ideologija i analizom pojava fašizma u savremenom društvu. Vodiči i vodičice su osobe koje su svojim radom, istraživanjem ili iskustvom povezani sa određenom lokacijom i/ili tematikom. Namera tih aktivnosti je da se razvija praksa sećanja koja povezuje prošlost i savremeno iskustvo, u cilju prepoznavanja rasističkih, nacionalističkih i drugih šovinističkih, eksploatatorskih i diskriminatornih odnosa u društvu.

Ideja i koordinacija organizovanih vođenja: Rena Redle

Voditeljka radne grupe: Ana Vilenica

Vodiči/ce: Eva Đorđević (svedokinja), Milan Jakšić (Istorijski arhiv u Pančevu, direktor), Srđan Božović (Narodni muzej Pančevo, istoričar/kustos), Nandor Ljubanović (blogger), Borka Vasić (aktivistkinja), Dejan Marković (aktivista), Goran Lazin (aktivista), Lidija Mirković (umetnica/aktivistkinja), Slobodanka Perović (Zavod za zaštitu spomenika kulture u Pančevu, istoričarka/konzervatorica), Milan Radanović (istoričar)

Organizacija i produkcija: Kulturni centar Rex/ Fond B92

Realizovano uz pomoć: Kancelarije za jugoistočnu Evropu fondacije Roza Luksemburg

Zahvaljujemo se Istorijskom arhivu u Pančevu na pomoći tokom pripreme obilaska.

www.starosajmiste.info